DADES IDENTIFICATIVES							
Assignatura	HISTÒRIA ECONÒMICA D'ESPANYA					**Codi**	16061008
Ensenyament	ECONOMIA					**Curs**	PRIMER
Descriptors	**Cr. total**	**Cr. T**	**Cr. P**	**Tipus**	**Període**	**Cicle**	
	6	4,5	1,5	TRONCAL		PRIMER	
Idioma	CATALÀ						
Prerrequisits							
Departament	ECONOMIA						
Coord./professor	VICENT TEROL GRAU				**e-mail**	Vicent.terol@urv.net	
Web							
Descripció general	L'objectiu fonamental d'aquesta matèria és entendre l'economia espanyola actual com un resultat històric específic, això dins un marc global de relacions. L'anàlisi de la formació i evolució de l'aparell econòmic a l'estat espanyol, en aquest doble vessant, permetrà sospesar l'abast de la posició econòmica espanyola al món, com també avaluar els ròssecs d'una tardana incorporació als nous mètodes de producció. És per això que el programa dóna preferència a l'evolució econòmica més recent, i aprofundeix en la complexitat dels processos econòmics esdevinguts al llarg dels segles XIX i XX.						

COMPETÈNCIES	
Específiques (tipus A)	A2, A3, A4, A9
Transversals (Tipus B)	B3, B6
Nuclears (Tipus C)	C3, C5

OBJECTIUS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES RELACIONADES
Conèixer els fets econòmics més importants esdevinguts a Espanya.	A9,C5
Identificar les característiques pròpies de les economies de base agrària i de les economies industrials.	A2, A3, A9, C5
Diferenciar els trets i condicionants de les diverses polítiques econòmiques seguides al segle XX.	A2, A4, A9, C5
Situar la industrialització espanyola dins l'ordre global dels segles XIX i XX.	A3, A9, C5
Construir gràfics, quadres i mapes econòmics a partir de sèries estadístiques temporals	A5, C5
Contribuir a resoldre situacions econòmiques actuals mitjançant la perspectiva històrica dels fets econòmics	A4, C5
Avaluar les conseqüències i les implicacions dels fets històrics més importants esdevinguts al segle XX	B6, C5
Prendre consciència de l'esforç realitzat per la societat espanyola per a millorar el seu nivell de vida.	B6, C3, C5
Donar una resposta ètica als problemes que planteja la globalització.	C3, C5

CONTINGUTS	
Bloc/tema/mòdul	**Descripció**
Tema 1	**L' economia durant l'Antic Règim.** . Espai i població. . Un país bàsicament agrari: problemes estructurals i règim senyorial . La manufactura tradicional i la nova manufactura. . La desarticulació del mercat interior. El comerç exterior. . L'alça de preus. . La Hisenda: crisi i reforma. . Els models regionals de creixement econòmic al segle XVIII.
Tema 2	**Les conseqüències econòmiques de la crisi d'Antic Règim.** . La fallida de la monarquia absoluta. . Els elements estructurals. . L'abolició del règim senyorial i les desamortitzacions. . Expansió, diversitat i articulació de l'agricultura. . Renda agrària i poder adquisitiu. . Els límits del capitalisme agrari espanyol.
Tema 3	**Els inicis de la industrialització.** . Els condicionants energètics. Els problemes del carbó. . La mineria espanyola. . La indústria cotonera catalana. Captura del mercat interior. . Les dificultats de la indústria pesant. . Els condicionants de la demanda. . El ferrocarril i el problema de la connexió del mercat interior. . Població, preus i crisi finisecular.
Tema 4	**La modernització de la Hisenda i el sistema financer.** . Els problemes de la Hisenda espanyola i la seva modernització. . Endeutament i política monetària. . El sistema financer espanyol. La banca privada. . El paper del capital estranger en l'economia espanyola del XIX.
Tema 5	**L'economia espanyola durant el primer terç del segle XX.** . Els beneficis de la neutralitat. Creixement i especulació. . La demanda exterior. . La crisi postbèl.lica. Conflictivitat social i puja salarial. . La política econòmica durant la dictadura de Primo de Rivera. . Les dificultats de la II República. Política econòmica i social.
Tema 6	**Autarquia i empobriment sota el primer franquisme.** . Les conseqüències econòmiques de la guerra civil. . L'organització socioeconòmica de l'Espanya franquista. . L'estancament econòmic dels anys quaranta i primers cinquanta. . Recuperació i desequilibris. . El Pla d'Estabilització de 1959.

Tema 7	**La consolidació d'una economia industrial.** . La reinserció en l'economia mundial. . De l'agricultura tradicional a la industrialització. . Els plans de desenvolupament. . L'abast del miracle econòmic: debilitat estructural i escassa competitivitat. . Modernització demogràfica, migracions i desequilibris regionals . La crisi dels anys setanta i les seves conseqüències . Les polítiques de reconversió i l'atur.
Tema 8	**L'economia espanyola en el context internacional actual.** . El procés d'integració d'Espanya a la CEE (UE). . Els acords de Maastricht i les seves repercussions en la política econòmica. . L'economia espanyola durant l'última dècada. . El paper d'Espanya en l'economia europea i mundial.

METODOLOGIA	
Tipologia	**Descripció**
Activitats introductòries	
sessió magistral	45 hores a l'aula (4,5 crèdits teòrics). A través seu, el professor establirà els eixos fonamentals de la matèria, aportarà la informació més rellevant sobre cada tema i situarà els diversos aspectes en el context de la disciplina històrica. A títol indicatiu, considerem que l'alumne pot assolir perfectament aquests continguts amb una dedicació diària de mitja hora.
resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	10 de les 15 hores de classes pràctiques (1 crèdit). Al ritme que els continguts teòrics ho requereixin, s'introduirà l'aparell estadístic i gràfic que apuntala, demostra o il·lustra la veracitat de la informació aportada. En el nostre cas, comptem amb una eina específicament elaborada per a la nostra docència, MUIÑOS-TEROL (2004) *Materials d'Història Econòmica*, amb una bateria de gràfics, quadres, mapes, textos històrics, etc. Atès que la resolució d'aquests exercicis, implicats en l'avaluació, va íntimament lligada al seguiment periòdic de les classes teòriques, considerem que un quart d'hora de repàs serà suficient per tal que l'alumnat pugui abordar-los.
debats	5 de les 15 hores pràctiques a l'aula (0,5 crèdits). Sobre la base de la informació anterior, hom assenyalarà a l'alumne la lectura d'articles o capítols de llibre de poca extensió, triats de manera que explicitin una controvèrsia històrica, que després caldrà posar en comú i debatre a l'aula. Considerem, a títol indicatiu, que aquestes lectures i la seva elaboració requeriran 10 hores de treball anual de cada alumne.
pràctiques externes	En el nostre cas, consistiran en el treball de l'alumnat a Arxius Històrics o bé d'empreses, de la documentació dels quals se'n derivarà el treball que especificarem en l'apartat següent. El professor guiarà aquesta activitat de prop, tot indicant el material específic a buidar. L'experiència ens demostra que el contacte amb les etapes més embrionàries de la recerca històrica engresca l'alumnat, i el fan comprendre realment el procés històric. Hem considerat, a títol indicatiu, que l'alumne haurà de dedicar 20 hores anuals al buidat d'aquesta informació.
treballs	Íntimament lligats a l'apartat anterior, es tracta d'analitzar les dades obtingudes, i elaborar unes conclusions amb la incorporació

	de bibliografia. Hem considerat que l'alumne necessitarà 10 hores per fer aquesta tasca. Cal tenir en compte que tots els continguts –teòrics, pràctics, de debat i del treball- guarden connexions en aquesta matèria.

PLANIFICACIÓ[1]

Tipologia d'activitat *Què es fa a l'assignatura?*	Atenció personalitzada *L'activitat implica atenció personalitzada*	Avaluació *Té implicació a la qualificació*	Hores de classe *Aula ordinària*	Hores presencials fora de l'aula *Entorn acadèmic guiat*	Factor de treball de l'alumne	Hores de treball personal de l'alumne *(A o B xC)*	Hores totals *(A+B+D)*	
Activitats introductòries						0,00	0,00	
Sessió magistral	X		45,00		0,50	22,50	67,50	
Debats	x	x	5,00		2,00	10,00	15,00	
Treballs	x	x		1,00	10,00	10,00	11,00	
Pràctiques externes (de camp/sortides)	x	x		1,00	20,00	20,00	21,00	
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinaria	x	x	10,00		0,25	2,50	12,50	
Atenció personalitzada						5,00	5,00	
Proves de desenvolupament		x	1,00		16,00	16,00	17,00	
Proves pràctiques		x	1,00			0,00	1,00	
							150,00	6

ATENCIÓ PERSONALITZADA

Tipologia	**Descripció**
Sessió magistral	Resoldre els dubtes que la informació donada presenti a l'alumne.
Resolució problemes	Atès que hom deurà repetir un exercici incorrecte, i que té implicacions en l'avaluació, caldrà resseguir la trajectòria de cada alumne de manera individualitzada.
Debats	Marcar les línies que cada alumne ha de seguir i resoldre dificultats de les lectures
Pràctiques externes	Determinar amb l'alumne la documentació que cal buidar, i acompanyar-lo, si s'escau, a l'Arxiu corresponent el primer dia.
Treball	Suggerir la línia d'anàlisi possible, recomanar bibliografia i resoldre dubtes.

AVALUACIÓ

Tipologia	**Descripció**	**%**
Proves desenvolupam.	Preguntes obertes sobre un tema, amb resposta extensa. Entenem un examen de 2 hores, la primera de les quals seria dedicada a aquest tipus de prova. L'examen en conjunt representa el 40% de la nota final, i hem considerat que l'alumne l'hi ha de dedicar en conjunt 16 hores de repàs, atès el procès d'avaluació continuada durant el curs.	30
Proves pràctiques	Utilització dels coneixements teòrics per analitzar i situar sèries, mapes o textos històrics. Ocuparia la segona hora de l'examen, i el seu pes relativament inferior vé donat pel fet de comptar amb els exercicis lliurats al llarg del curs, que es comptabilitzen més avall.	10
Resolució d'exercicis a l'aula	Resultat de la impartició de classes pràctiques, es recolliran a la fi de cada una d'elles, i caldrà repetir-los si no arriben a un mínim de correcció	20

[1] Les dades que apareixen a la taula de planificació són de caràcter orientatiu, considerant l'heterogeneïtat de l'alumnat.

Debat	Avalua la capacitat crítica i d'interrelació de l'alumnat	10
Pràctica externa	Buidat de fonts històriques primàries. Forma bloc amb el treball que caldrà presentar a la fi de curs. El format, únic, inclou aquest buidat i l'elaboració posterior, i representa en conjunt el 30% de la nota final.	20
Treball	Anàlisi i elaboració de les fonts anteriors. Forma bloc amb la pràctica externa. El format, únic, inclou el buidat i aquesta elaboració, i totes dues representen el 30% de la nota final.	10
VIA ALTERNATIVA	ROMANDRÀ OBERTA UNA VIA ALTERNATIVA, D'ACCÈS DIRECTE A EXAMEN (prova de desenvolupament i pràctica), i l'elaboració del treball. En aquest cas, Examen Treball	 70 30

FONTS D'INFORMACIÓ	
Bàsica	- COMIN, F et altri (2002) *Historia Económica de España. Siglos X a XX.* Barcelona, Crítica. - GERMAN, L et altri (2001) *Historia Económica Regional de España*. Barcelona, Crítica. -MUIÑOS, M.J.-TEROL, V. (2004) *Materials d'Història Econòmica*. Valls, Cossetània-URV. - NADAL, J. (1975) *El fracaso de la revolución industrial en España, 1814-1913.* Barcelona, Ariel. - NADAL, J. (1984) *La población española, siglos XVI a XX.* Barcelona, Ariel. - PRADOS DE LA ESCOSURA, L. (1988) *De imperio a nación. Crecimiento y atraso económico en España, 1780-1930.* Madrid, Alianza Ed. -TORTELLA, G. (1994) *El desarrollo de la España contemporánea. Historia Económica de los siglos XIX y XX.* Madrid, Alianza ed.

Complementària	- ANES, G. (1999) *Historia Económica de España. Siglos XIX y XX.* Barcelona, Galaxia Gutemberg. - CARRERAS, A. (coord) (1989) *Estadísticas históricas de España. Siglos XIX y XX.* Madrid, Fundación Banco Exterior. - DDAA (1990) *Industrialización española. Estudios de Historia Cuantitativa.* Madrid, Espasa-Calpe. - FONTANA, J. (1980) *La Hacienda en la Historia de España, 1700-1931.* Madrid, I.E.F. - GARRABOU, R. (ed) (1985-86) *Historia Agraria de la España Contemporánea.* 3 vols. Barcelona, Crítica. - GOMEZ MENDOZA, A. (coord) (1996) *Economía y Sociedad en la España Moderna y Contemporánea.* Madrid, Síntesis. - GOMEZ MENDOZA, A. (1998) *Ferrocarril, industria y mercado en la modrnización de España.* Madrid, Espasa-Calpe. - GUTIERREZ, M. (coord) (1999) *Homenatge al Doctor Jordi Nadal. La industrialització i el desenvolupament econòmic a Espanya.* 2 vols. Barcelona, P.U.B. - MALUQUER DE MOTES, J. (1998) *Història Econòmica de Catalunya, segles XIX i XX.* Barcelona, Proa. - NADAL, J. Et altri (1987) *La economía española en el siglo XX. Una perspectiva histórica.* Barcelona, Ariel. - NADAL, J. (dir) (1988-92) *Història Econòmica de la Catalunya Contemporània.* 6 vols. Barcelona, Enciclopèdia Catalana. - NADAL, J.-CARRERAS, A. (ed) (1990) *Pautas regionales de la industrialización española, siglos XIX y XX.* Madrid, Ariel. - NADAL, J.- CATALAN, J. (ed) (1994) *La cara oculta de la industrialización española. La modernización de los sectores no líderes, siglos XIX y XX.* Madrid, Alianza Ed. - PEREZ MOREDA, V.-REHER, D.S. (1997) *La población urbana española entre los siglos XVI y XVIII.* Santander, Universidad de Cantabria. - RINGROSE, D.R. (1987) *Imperio y península. Ensayos sobre historia económica de España (siglos XVI-XX).* Madrid, Siglo XXI. - SIMPSON, J. (1997) *La agricultura española, 1765-1965: la larga siesta.* Madrid, Alianza Ed.
Altres recursos	Sèrie DVD sobre la industrialització espanyola als segles XIX i XX. Universitat de Saragossa.

RECOMANACIONS
Assistència obligatòria en 2/3 parts del total.